

TALLENNETTU

17. 11. 2003

KTM
- 9. 1. 1973
ad 110/460/67

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Aleksanterinkatu 10

00170 HELSINKI 17.

Neuh.

VIITTEET	Käsittelijä	Edellinen no/päiväys	Päiväys
Teidän			
Meidän	fil.maist. R. Boström		1973-01-05

KAIIVOSIAIN 19 §:n MUKAINEN SELOSTUS.

Lähetämme oheisena kaivoslain 19 §:n edellyttämän selostuksen valta-
tausalueella Kaatiala 1, kaiv.rek.nr 1964/1, suoritetuista töistä
ja niiden tuloksista.

Kunnioittaen

PARAISTEN KALKKI OY

Geologinen osasto

psta

LIITT.

KAATIALAN PEGMATIITTILOUHOS

Kaatialan pegmatiitti on ollut tunnettu jo melko kauan. Ensimmäinen kirjallinen maininta siitä on vuodelta 1857 (H.J. Holmberg). Viime vuosisadalla Kaatialan kuutelokalliosta (kuutelo = kvartsi) on louhittu jonkinverran kvartssia jollekin rautaruukille (Inha?). Suomen Mineraali Oy aloitti louhinnan v. 1942.

Louhos käsittää kaksi osaa. Itäinen on varsinainen Kaatialan suuri louhos, läntinen ns. Vilppulan louhos.

Ympäristön kivi on granodioriittia, jonka kulku vaihtelee $N 10^{\circ}-25^{\circ}E$.

Pegmatiitit ovat lähes vaakasuoria juonia, (kaatuvat n. $15^{\circ}NE$) jotka leikkaavat sivukiven liuskeisuus- ja viivaussuuntaa.

Kaatialan suuri pegmatiitti on vyöhykkeinen. Reunoilta sisäänpäin vyöhykkeet ovat seuraavanlaisia: Uloinna (kontaktivyöhyke) on mineraaliensa puolesta tavallista apliittimaista apatiittipitoista pegmatiittia. Seuraavana on (seinämävyöhyke) keskirakeista maasälpä - kvartsi - muskoviitti - schorliittipegmatiittia, jossa on paikoin hieman berylliä ja kolumbiittia. Keskiössä ^(välivyöhyke) on suurikiteistä mikrokliinipertiittia, jossa maasälpäkiteiden a-akselit ovat lähes pystysuorassa ja niinmuodoin kohtisuorassa seinämiä vasten.

Kvartsisydämiä on useita seinämä- ja välivyöhykkeen rajoilla. Kvartsin yhteydessä on usein isoja turmaliinikiteitä. Välivyöhykkeen alapuolella on Na - Li syrjäytymävyöhyke, jossa on albiittia, kvartsia, muskoviittia, turmaliinia, berylliä, kolumbiittia, hieman lepidoliittia, löllingiittia, spadumena. Amblygoniittia on löydetty vain yhdestä kohdasta.

Pienempi eli Vilppulan pegmatiitti on myös vyöhykkeinen. Se on mineralogiansa puolesta verraten yksinkertainen. Harvinaisia mineraaleja ei siitä ole tavattu. Lisäksi turmaliinia ja muskoviittia on erittäin vähän, biotiittia sen sijaan on.

Analyysejä Kaatialan maasälvästä

1. Kalimaasälpä
2. "
3. Na-maasälpä

	1	2	3
SiO ₂	65,31	63,73	64,79
TiO ₂	0,00	0,00	0,00
Al ₂ O ₃	18,81	18,99	21,80
Fe ₂ O ₃	0,04	0,07	0,11
MnO	0,00	0,00	0,01
BeO	-	-	-
MgO	0,03	0,01	0,02
CaO	0,04	0,07	2,51
Li ₂ O	0,02	0,02	0,02
Na ₂ O	2,46	1,70	9,66
K ₂ O	12,99	14,02	0,69
Rb ₂ O	0,12	0,33	0,00
Cs ₂ O	0,03	0,20	0,00
P ₂ O ₅	0,13	0,70	0,04
H ₂ O ⁺	0,23	0,14	0,28
H ₂ O ⁻	<u>0,05</u>	<u>0,12</u>	<u>0,05</u>
	100,26	100,10	99,98

Analysoinut Pentti Ojanperä

Louhosalueelle ja sen välittömään ympäristöön on kairattu 62 timantti-kairausreikää, pääasiassa E- ja EX-teräkoolla ja käsisyöttöisellä Craelius-koneella. Joitakin myöhempiä reikiä on kairattu A- ja AX-terillä.

Osa rei'istä on etsintäreikiä, mutta suurin osa on kairattu esiintymän rajoittamiseksi ja louhintaa ohjaaviksi.

Reiät ovat lyhyitä, keskim. 34 m pitkiä, yleensä pystyjä.

Louhoksessa käytettiin myös sarjaporausta tutkimuksiin.

Alueella on kokeiltu magnetometrausta pegmatiittien rajoittamiseksi. Radiometrauksella todettiin, että pääasiallinen radioaktiivinen mineraali on kolumbiitti. Beryllometrauksella havaittiin, että beryllium sisältyy berylleihin, jotka yleensä näkee Kaatialan olosuhteissa jo silmämääräisesti.

Maasälvän rikastuskokeita on tehty vaahdottamalla, elektrostaattisin menetelmin ja magneettisesti separoimalla. Tulokset ovat olleet tyydyttäviä.

Kiilteen märkä- ja kuivajauhatusta kuulamylyllä on kokeiltu.

Toiminnan alkuaikoina (alkoi v. 1942) kiven lajittelu tapahtui osaksi louhoksessa osaksi lajittelulavoilla käsin vasaroimalla. Myöhemmin siirryttiin leukamurskaajan läpi ajetun ja seulotun kiven lajitteluun. Murske kulki hihnalla ja siitä poimittiin käsin kelpoiset kappaleet.

Ins. Strandströmin jonolajittelijaakin kokeiltiin.

Kaiken kaikkiaan Kaatialasta louhittiin kiveä 652.000 tonnia, josta maasälpää 159.500 tonnia, kvartssia 29.350 tonnia, sivukiveä 136.500 tonnia. Loppu 326.700 tonnia oli lajittelujätettä. Maasälvän saanti oli keskim. n. 30 %. Alkuaikoina se oli jopa 80 %.

Suurin osa maasälvästä meni vientiin paloina. Kotimaiseen kulutukseen osa meni paloina, osa jauhettiin Tapanilassa.

Kvartsi markkinoitiin kotimaahan lasi- ja rautatehtaille paloina tai Tapanilassa jauhettuna. Jonkin verran Na-maasälpää meni joskus lasitehtaille.

Kiillettä meni jonkin verran vientiin kappaleina. Ostajamaassa se jauhettiin värитеollisuuden tarpeisiin.

Kolumbiittia ja berylliä myytiin pieniä erinä vientimarkkinoille.

Kotimainen koruteollisuus osti savu-, raita- ja ruusukvartsia jonkin verran. Aikoinaan löytyi pieniä läpikuultavia verdeliittikiteitä, n. 600-800 g, jotka koruteollisuus saattoi käyttää.

Kivi on ajettu Niinimaan pysäkille (7 km), josta se on rautateitse kuljetettu vientisatamiin tai kotimaisille kuluttajille. Tilapäisesti on käytetty myös autokuljetusta.

Paraisilla 1973-01-02

K. Säynäjäjärvi
K Säynäjäjärvi

Liitteet: Maanpinnan topografia
Maanpinnan geologia
Vaakasuora leikkaus +20
Poikkileikkaukset 13 - 22
Pystyprojektiot I - J, G-H, C-D, E-F
Poikkileikkaukset 27, 28, 29, 30, 31 ja
pit. leikkaus A-B
Kairausprofiileja 21 kpl

Kirjallisuutta:

Haapala, I (1963)
Peräseinäjoen - Alavuden alueen graniittipegmatiiteista
Pro gradu-työ, H:gin yliopiston geol. ja mineraloginen
laitos

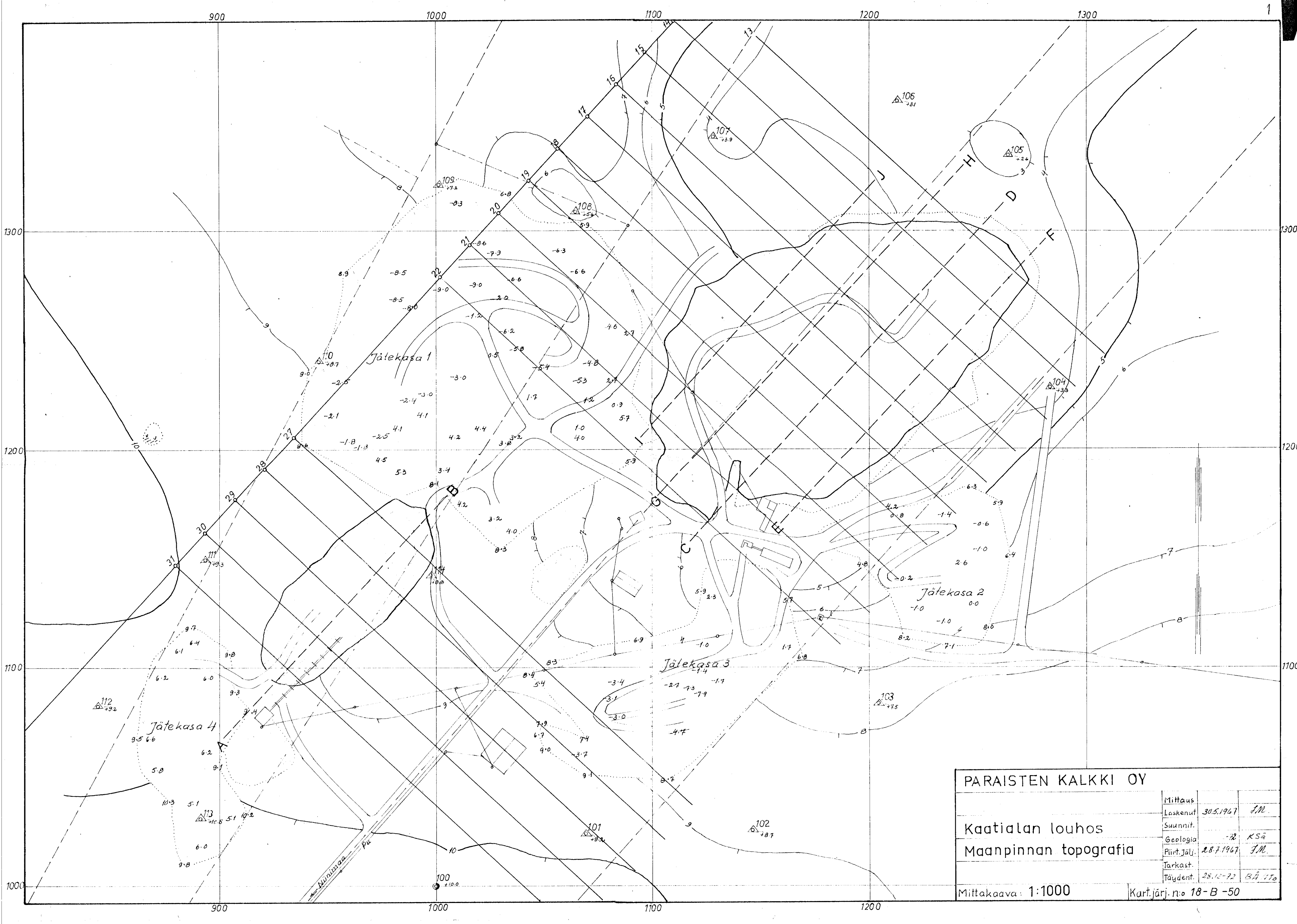
Holmberg, H.J. (1857)
Bidrag till Finlands naturkännedom

Laitakari, A (1914)
Kuortaneen kuutelokallion pegmatiitti
(käsikirj.)

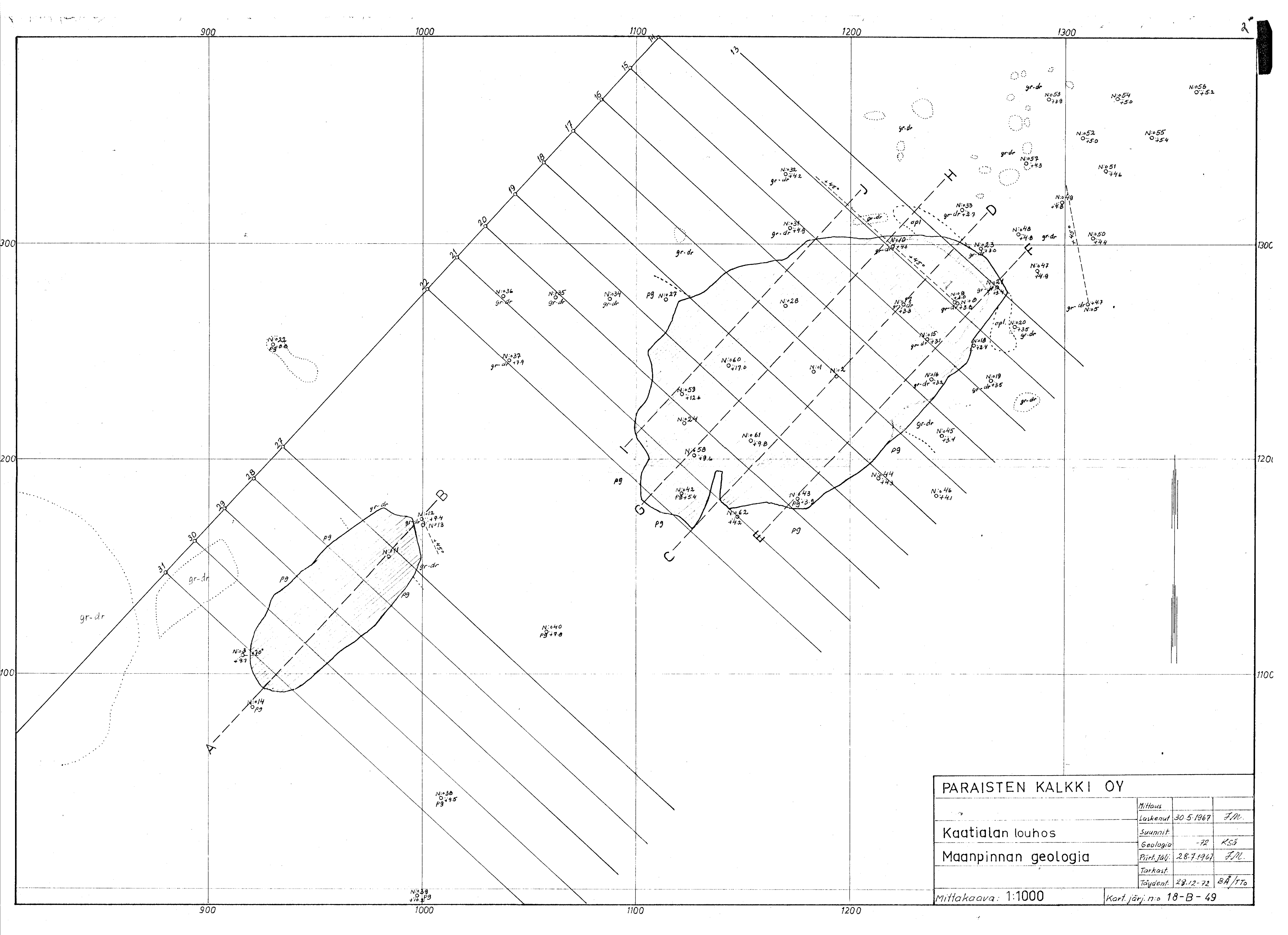
Neuvonen, K.J. (1960)
The pegmatite of Kaatiala. International geological
congress. Guide to excursion

Nieminen, K (1954)
The pegmatite quarries of Kaatiala
Geotekn. julk. 55

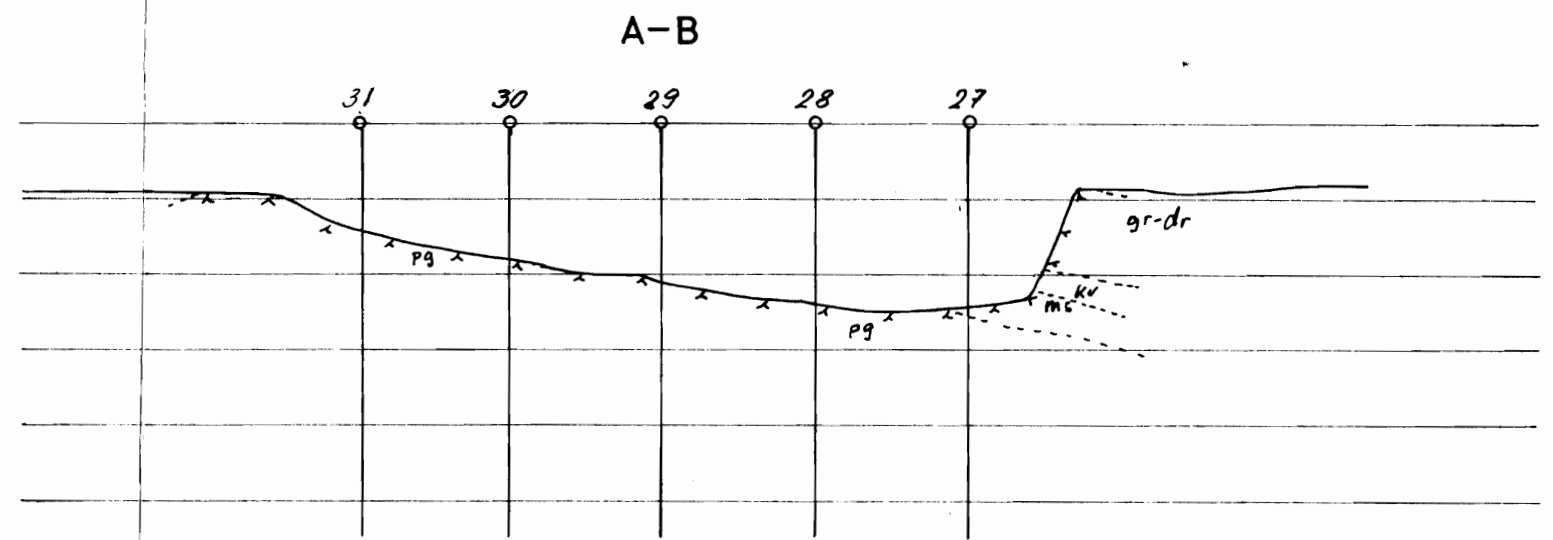
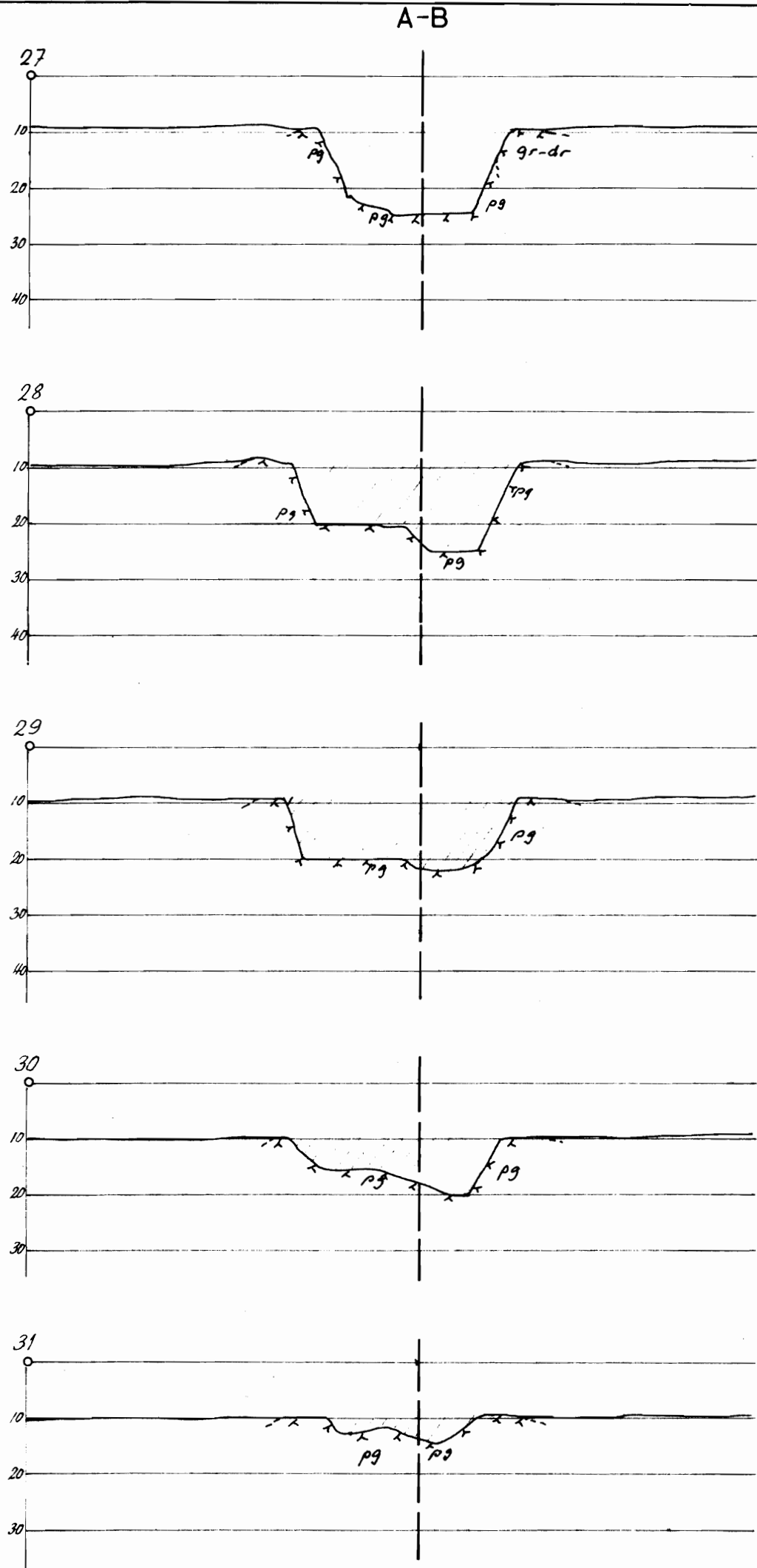
v Wohlborth, A (1952)
Alavuden N-osan ja Kuortaneen S-osan geologia
Raportti

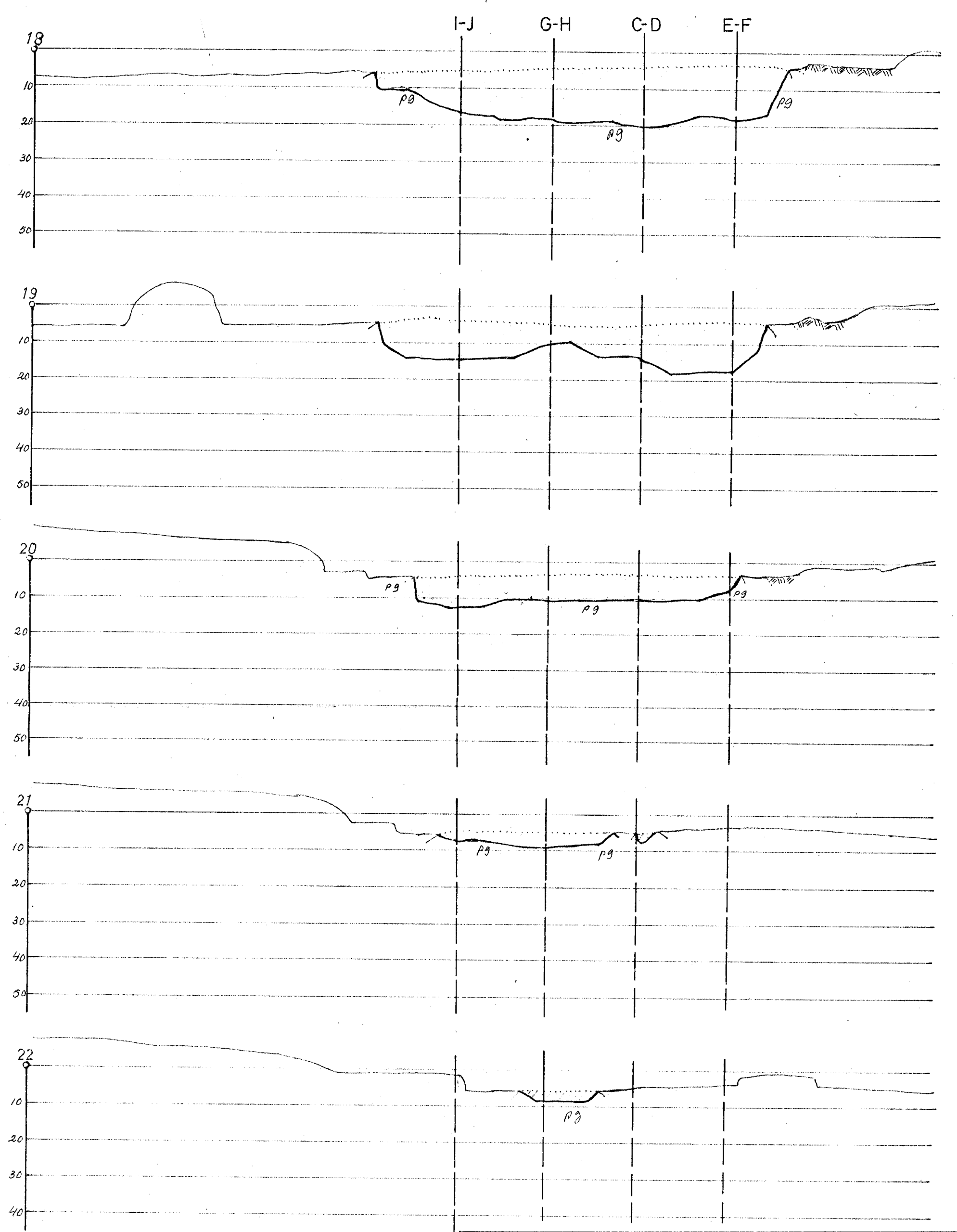
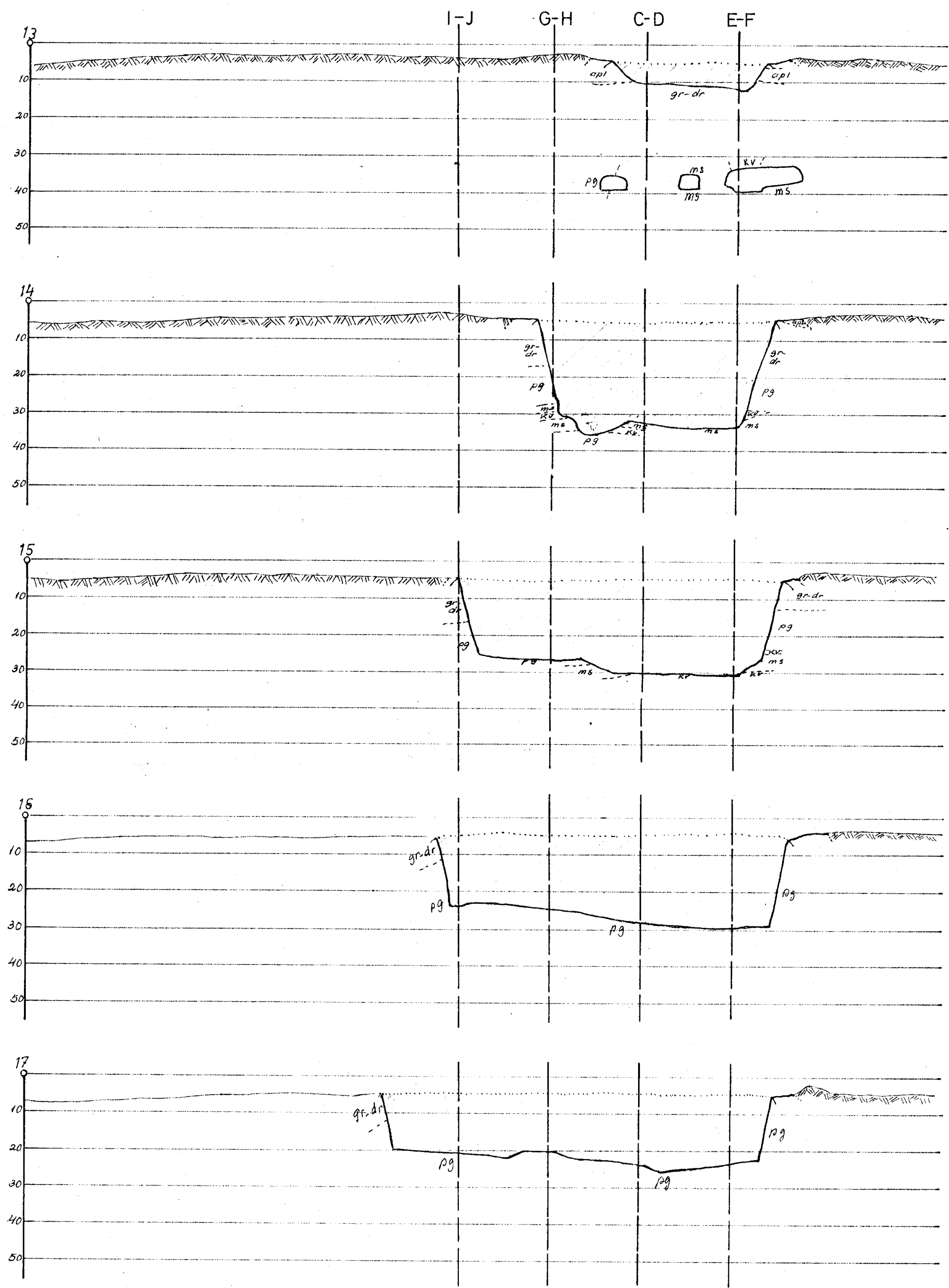
PARAISTEN KALKKI OY			
Mittaus	Laskenut	30.5.1967	J.M.
Suunnit.	Geologia	-72	K.Sä
Piirt. jälj.	Tarkast.	28.7.1967	J.M.
Täydent.		28.12-72	B.A. J.T.
Mittakaava: 1:1000		Kart.järj. n:o 18-B-50	

PARAISTEN KALKKI OY		
Mittaus		
Laskenut	30.5.1967	F.M.
Suunnit.		
Geologia	-72	RSä
Piirt. jäh.	28.7.1967	F.M.
Tarkast.		
Täydent.	28.12.72	BA/Tto
Mittakaava: 1:1000	Kart. järj. n:o 18-B-49	

PARAISTEN KALKKI OY			
Kaatialan louhos		Mittaus	
Poikkileikkaukset 27,28,29,30,31		Lask.	30/7-67
Pituusleikkaus A-B		Suun.	
		Geologia	-67 KSö
		Piirt.	
		Tarkast.	
		Täydent.	28.12-72 BÄ/TTö
Mittakaava: 1:1000		Kart. järj.n:o 24-A-39	

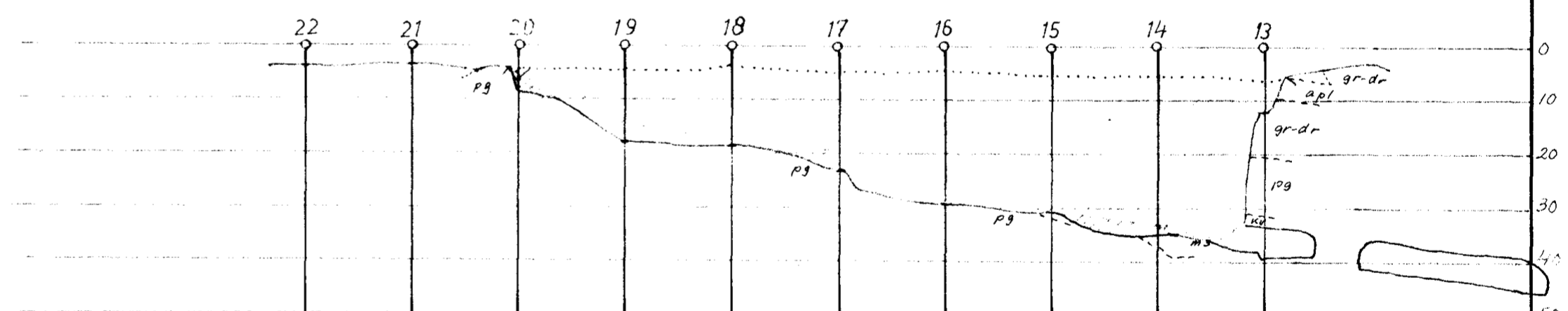
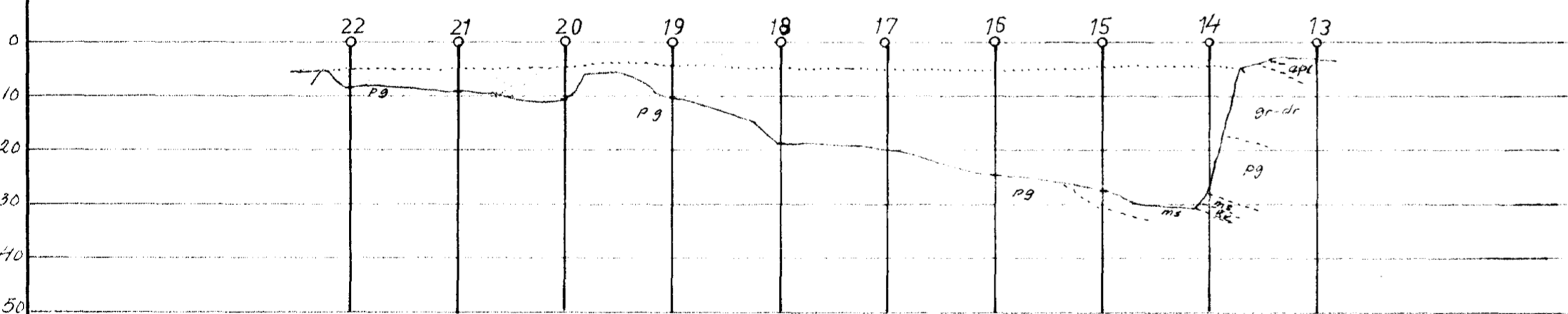
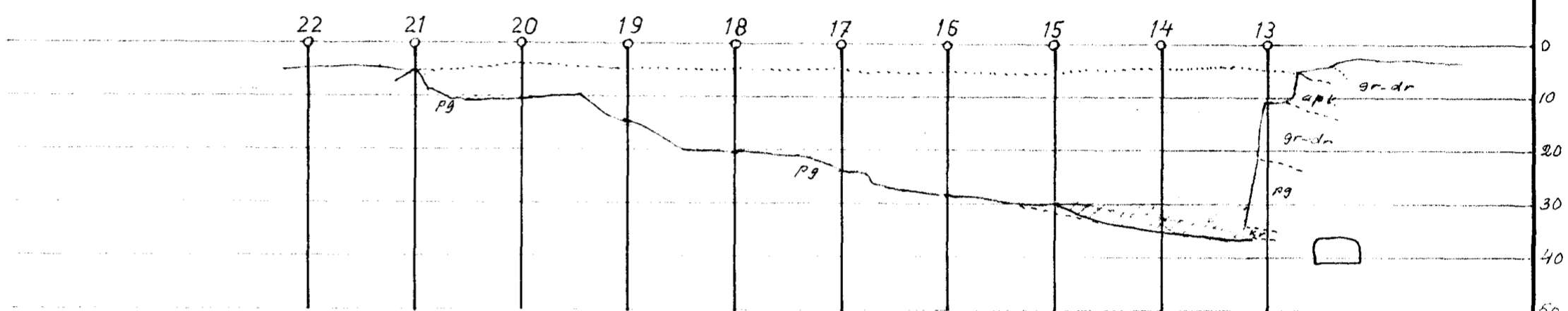
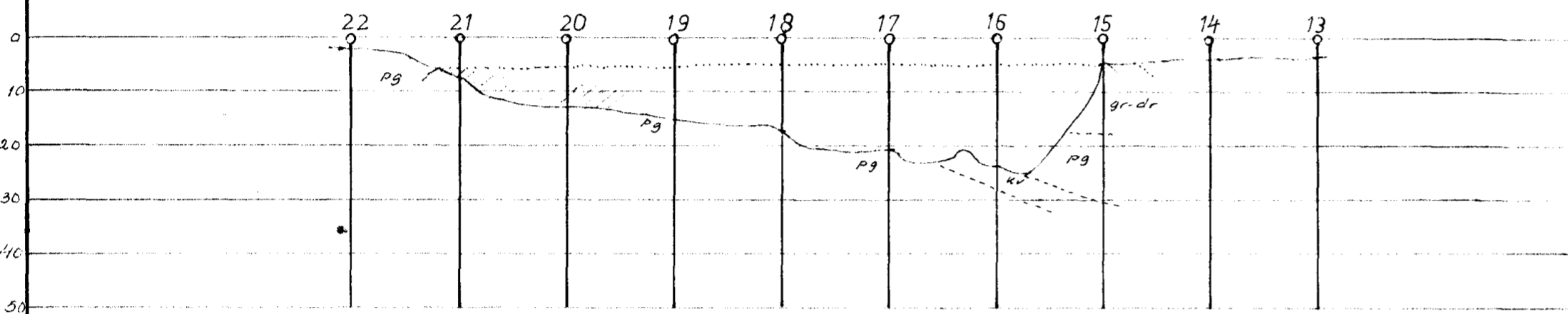
PARAISTEN KALKKI OY			
Mittaus			
Laskemist	28.5.1967	J.M.	
Suunnit			
Geologia	-72	K.Sä	
Piirt.jälj.	28.7.1967	J.M.	
Tarkast.			
Täydent.	28.12.72	BÄITTO	
Mittakaava:	1:1000	Kart.järj. n:o 18-B-47	

I-J

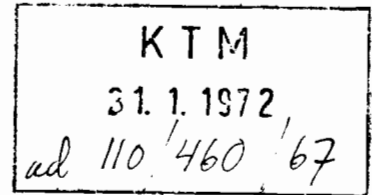
C-D

G-H

E-F

PARAISTEN KALKKI OY			
	Mittaus		
	Laskent.	28.5.1967	J.M.
Kaatialan louhos	Suunnit.		
	Geologia	-72	K.Sä
Pystyprojektiot I-J, G-H, C-D, E-F	Piirt./aij.	28.7.1967	J.M.
	Tarkast.		
	Täydent.	28.2.72	B.A./T.S.
Mittakaava: 1:1000	Kart.järj. n:o	18-B-46	

K U U L U T U S

Kauppa- ja teollisuusministeriö on tänään kaivosrekisteriin merkinnyt, että Paraisten Kalkki Oy - Pargas Kalk Ab, Paraisten kauppalasta, on 28.12.1971 annetulla ilmoituksella luopunut valtausoikeudestaan valtaukseseen Kaatiala 1 Kaiv.RN:o 1964/1, joka sijaitsee Vaasan läänin Kuortaneen kunnan Ylijoen kylässä.

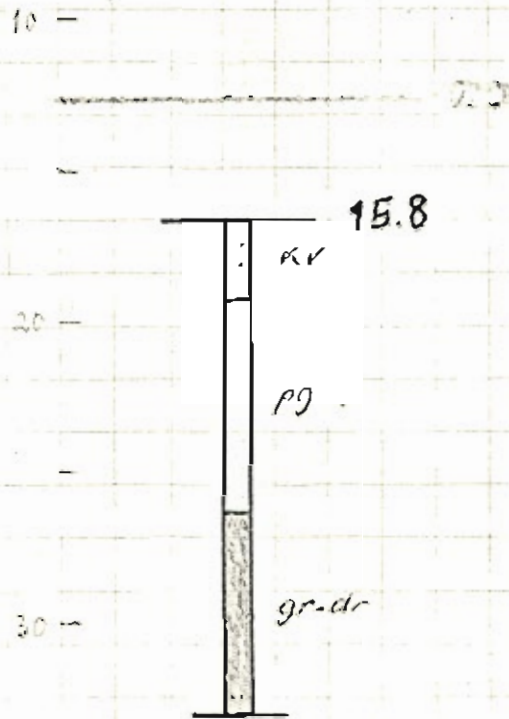
Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 1972.

Vt. toimistopäällikkö

Urpo J. Salo
Urpo J. Salo

110/460/67

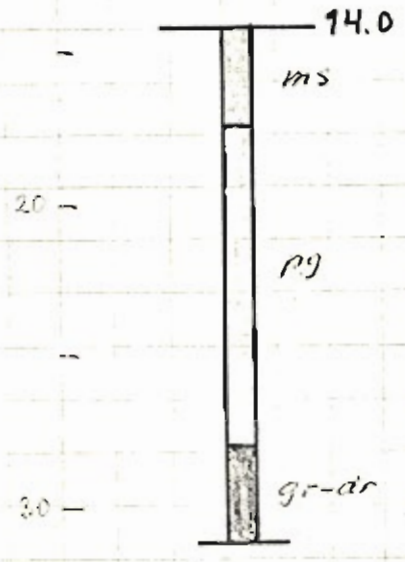
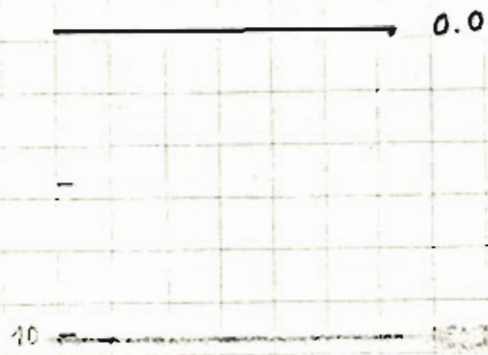
Ohje nro 1/1972
 Kaivosrekisteri
 1 - 1972
Antti Vesterinen
 Kaivosrekisterin johtaja

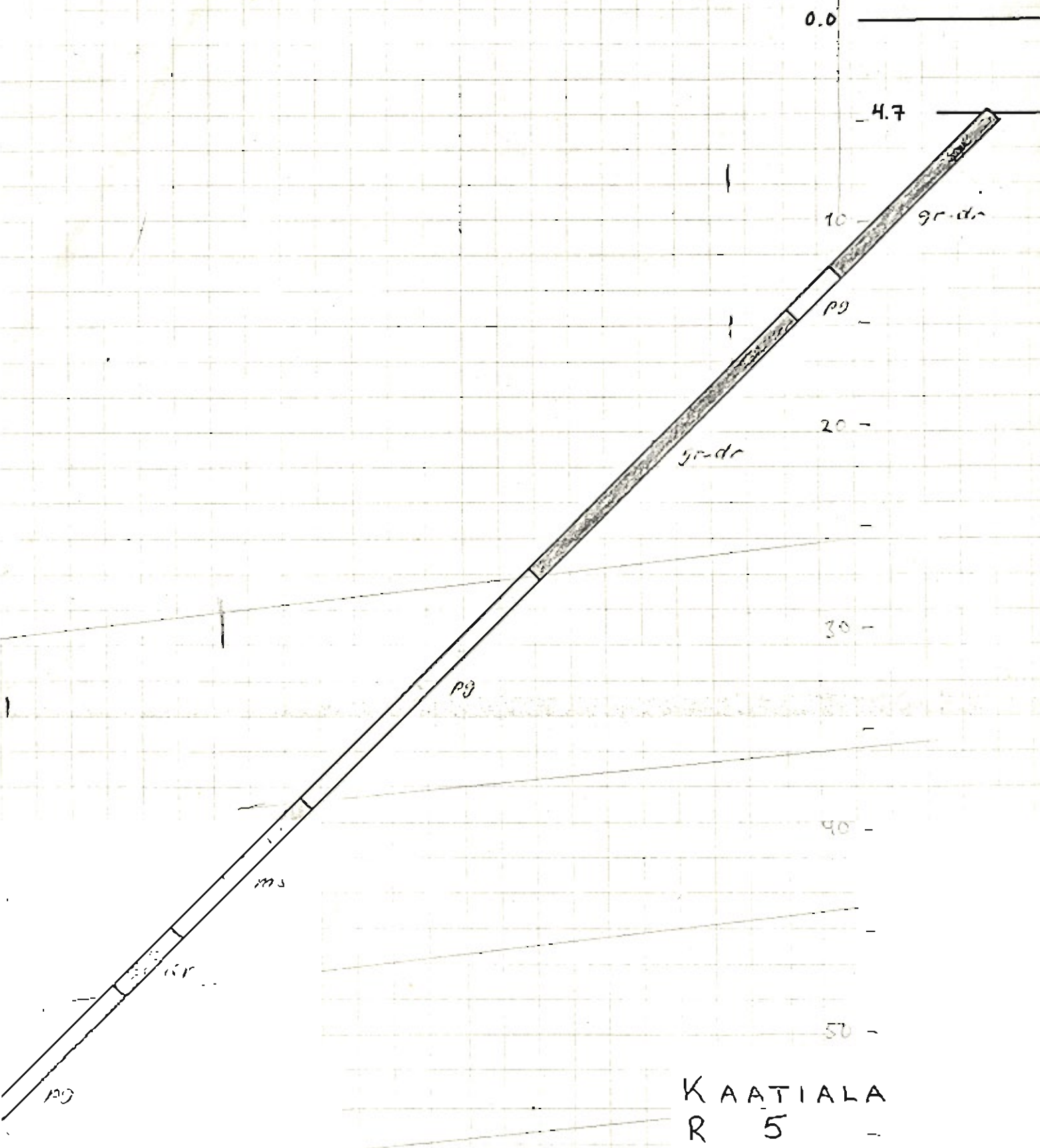
Värien selitys :

Pegmatiitti		pg
Hyvä pegmatiitti		pg(h)
Apliiitti		apl
Sälpä		ms
Kvartsi		KV
Granodioriitti		gr-dr
Muskoviitti		mu
Maakairaus		ms

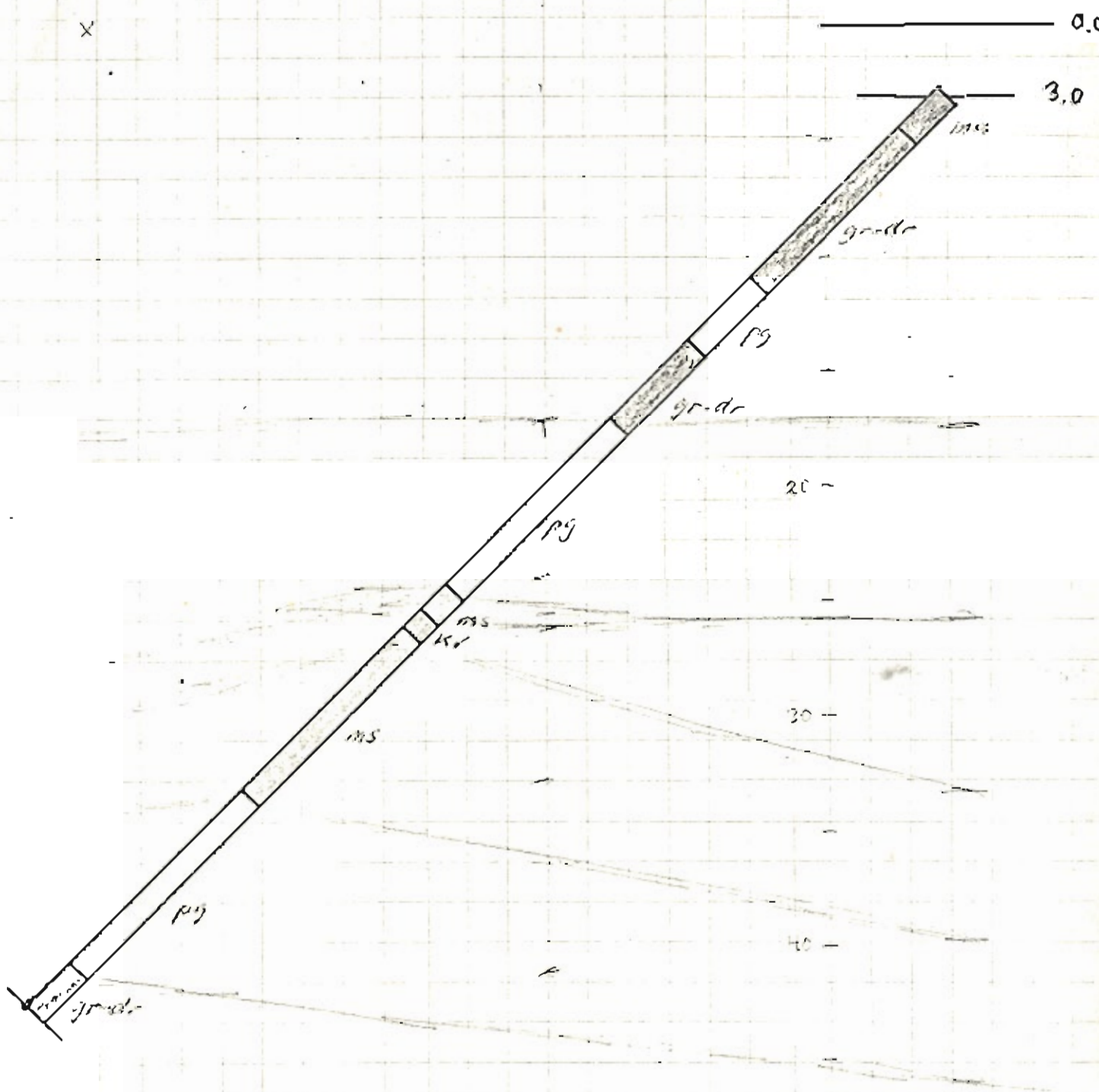
KAATIOLA
 R 1
 MAKAIRAUUS 0
 SYVYYS 16.40
 MK : 1:250

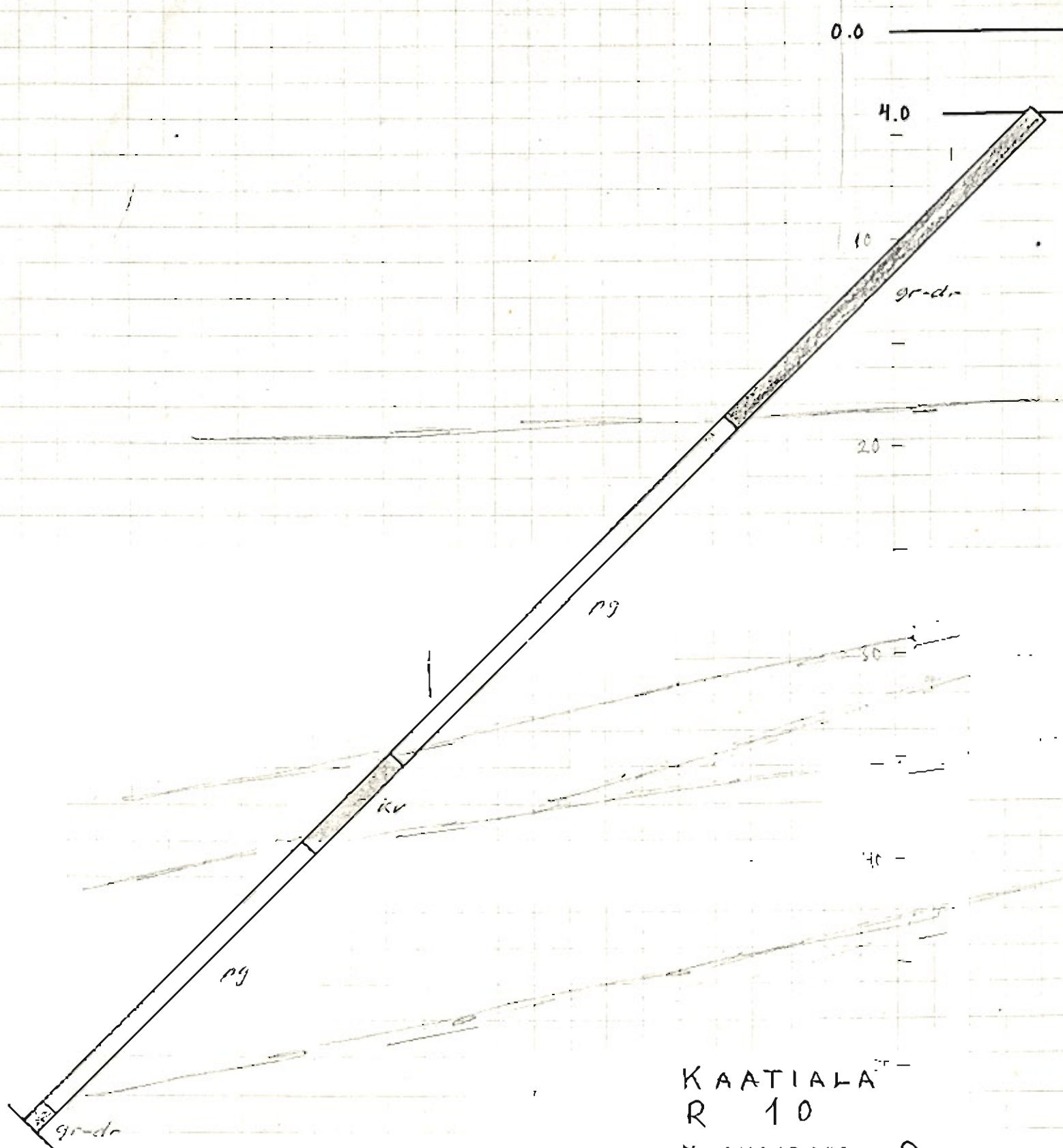
KAATIOLA
R 2
MAAKAIRAUS 0
SYVYYS 16.96
MK: 1:250

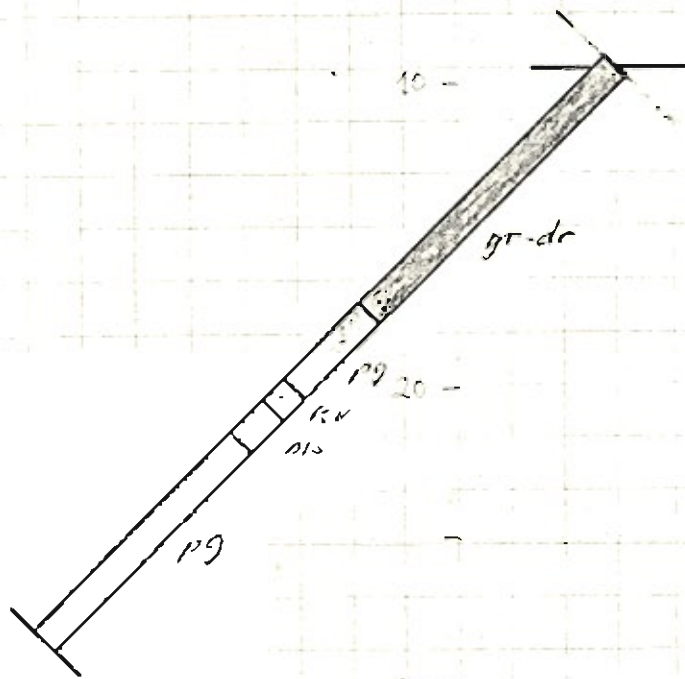
KAATIALA
 R 5
 MAAKAIRAUS 0
 SYVYYS 77.85
 MK: 1:250

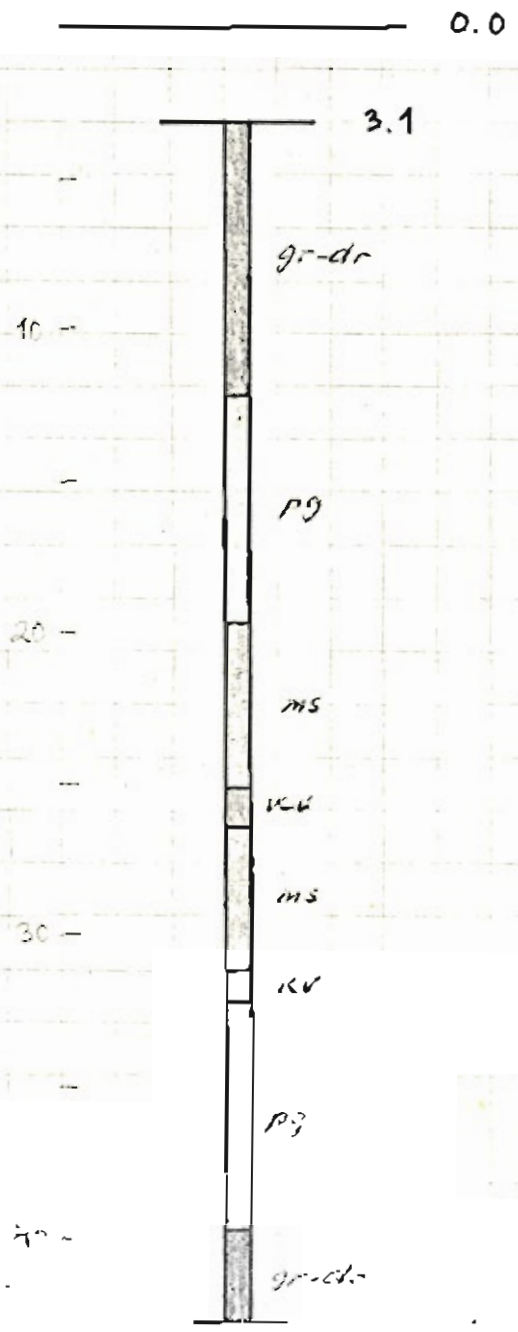
KAATIALA
 R 9
 HAAKAIRAUS 2.40
 SYVYYS 53.84
 MK: 1:250

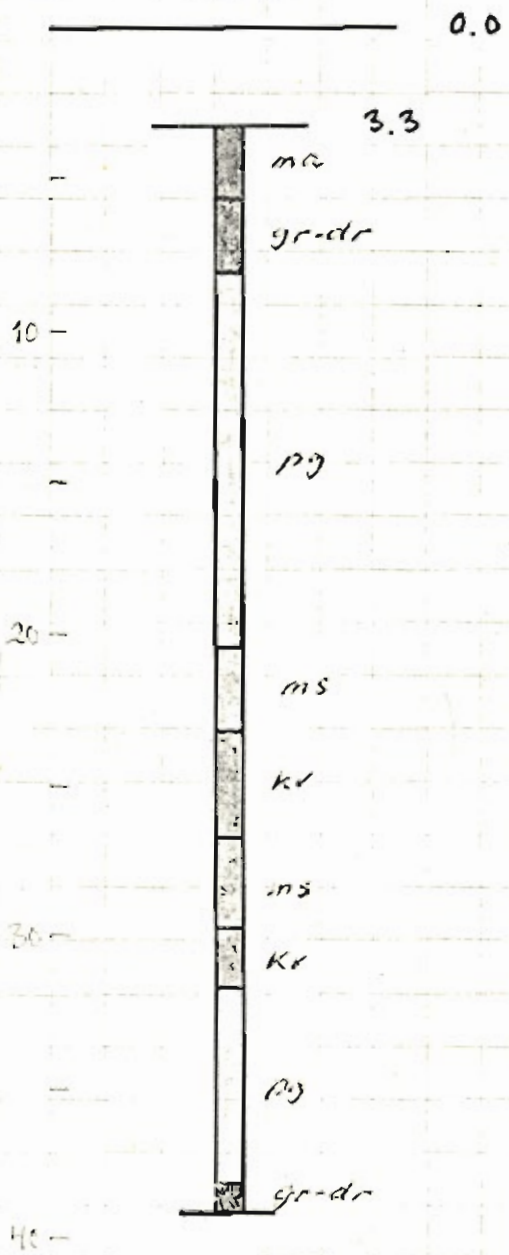
KAATIALA^{TR} -
 R 10
 MAAKAIRAVUS 0
 SYVYYS 69.10
 MK: 1:250

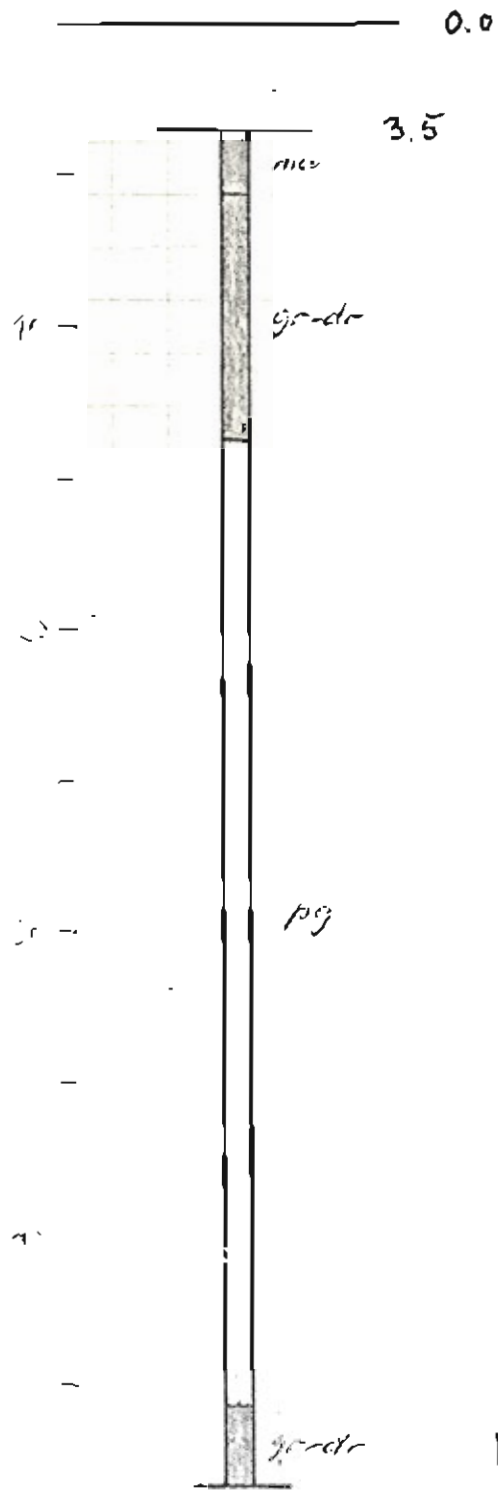
KAATIOLA
 R 12
 MAAKAIRAUS 0
 SYVYYS 26.78
 MK: 1:250

KAATIALA
 R 15
 MAAKAIRAVS 0
 SYVYYS 39.66
 HK: 1:250

KAATIALA
 R 17
 MAAKAIRAUS 2.30
 SYVYYS 33.47
 HK: 1:250

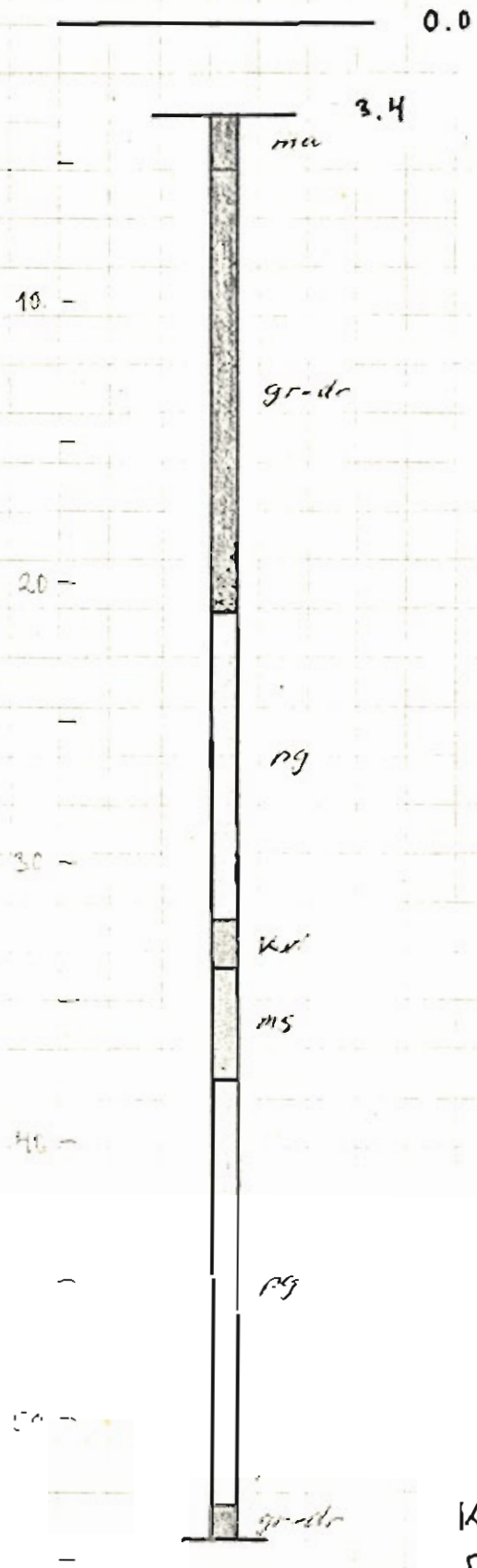

KAATIALA
R 19

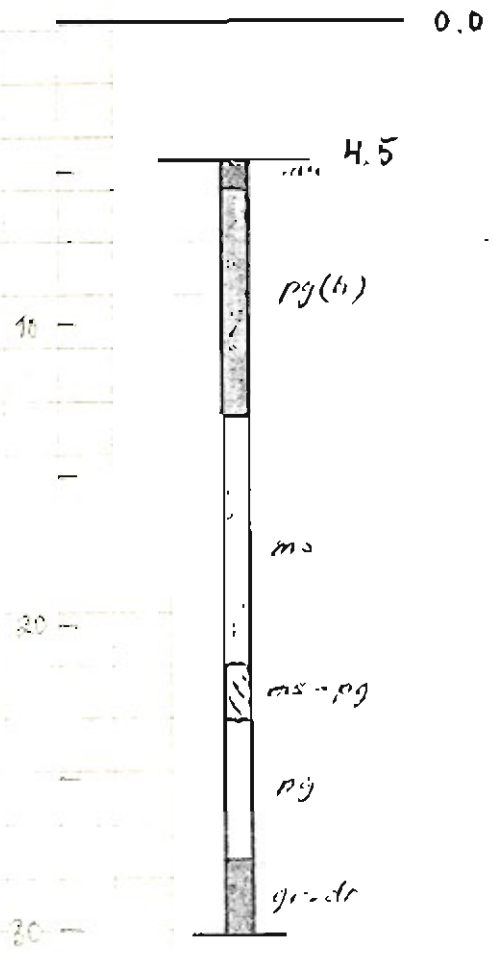
MAAKAIRAUS 2.15

SYVYYS 42.60

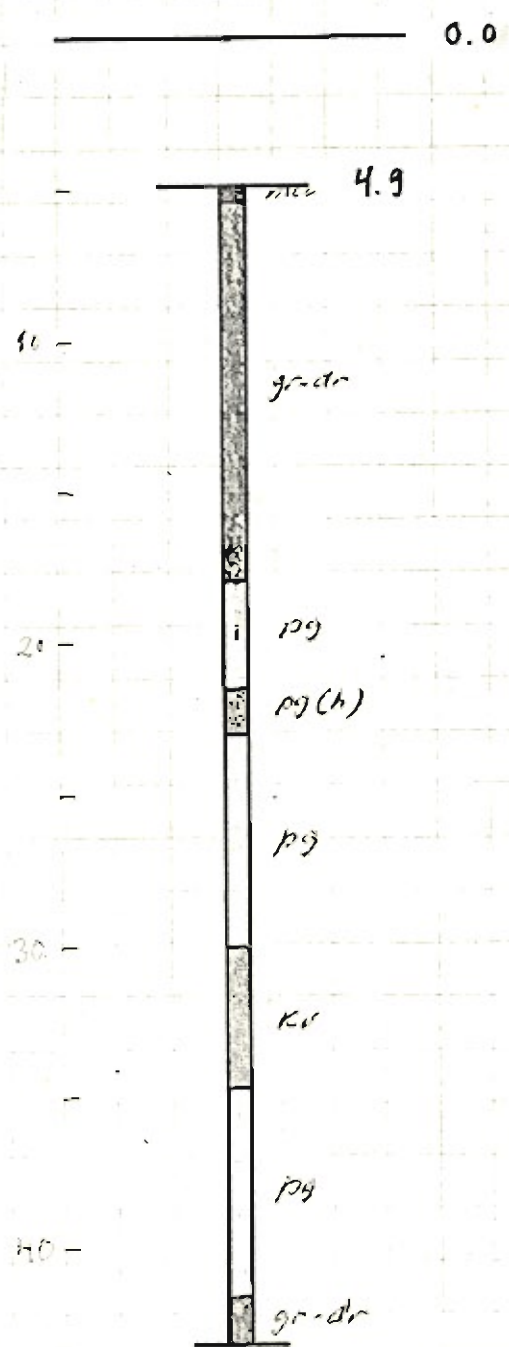
MK: 1:250

KAATIALA
 R 21
 MAAKAIRAUS 1.95
 SYVYYS 49.05
 MK: 1:250

KAATIOLA
 R 28
 MAAKAIRAUUS 0.95
 SYVYYS 24.62
 MK: 1:250

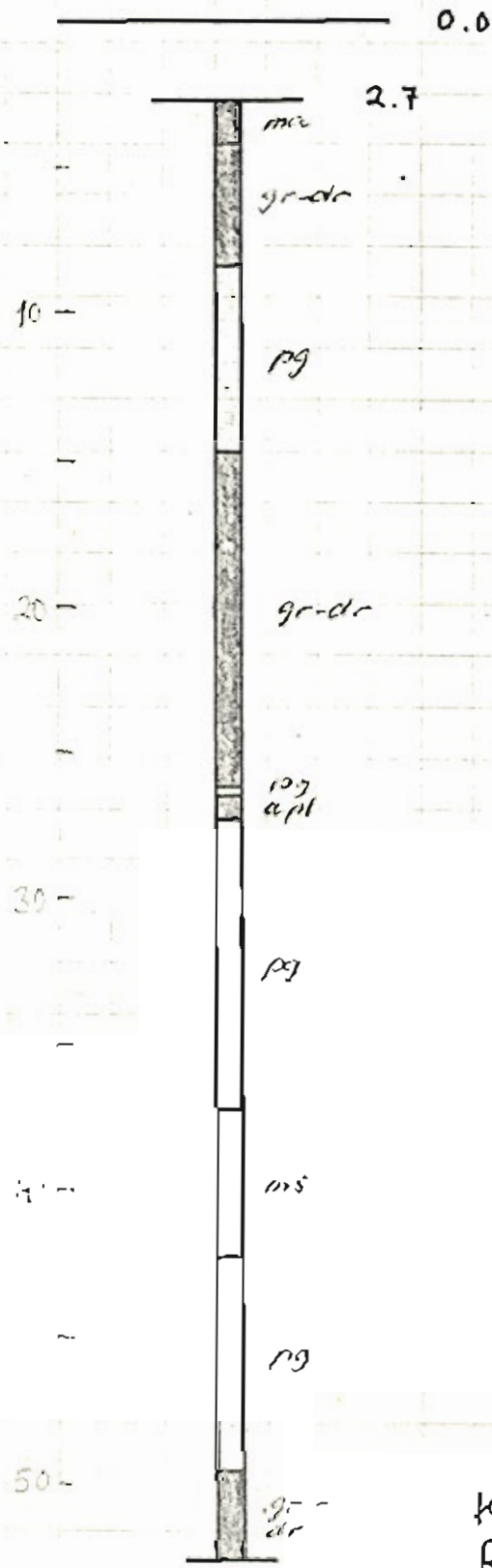
KAATIALA

R 31

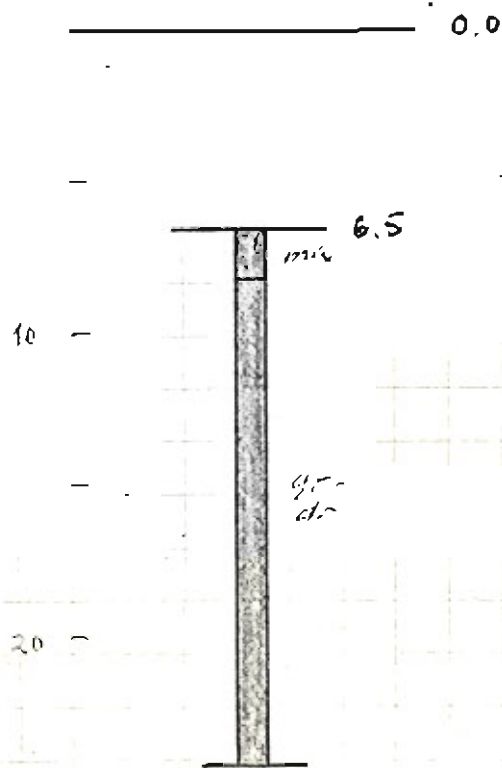
MAAKAIRAUS 0.50

SYVYYS 37.73

MK: 1:250

KAATIALA
 R 33
 MAAKAIRAUS 1.50
 SYVYYS 48.35
 MK: 1:250

KAATIALA

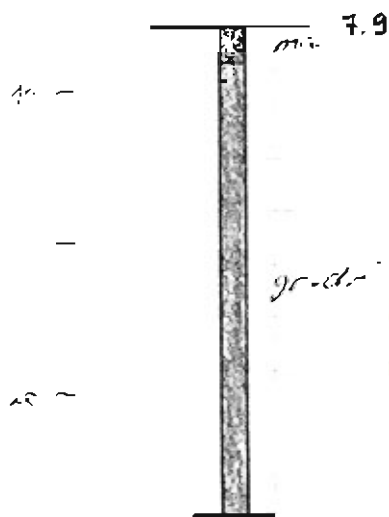
R 35

MAAKAIRAUS 1.61

SYVYYS 16.02

MK: 1:250

0.0

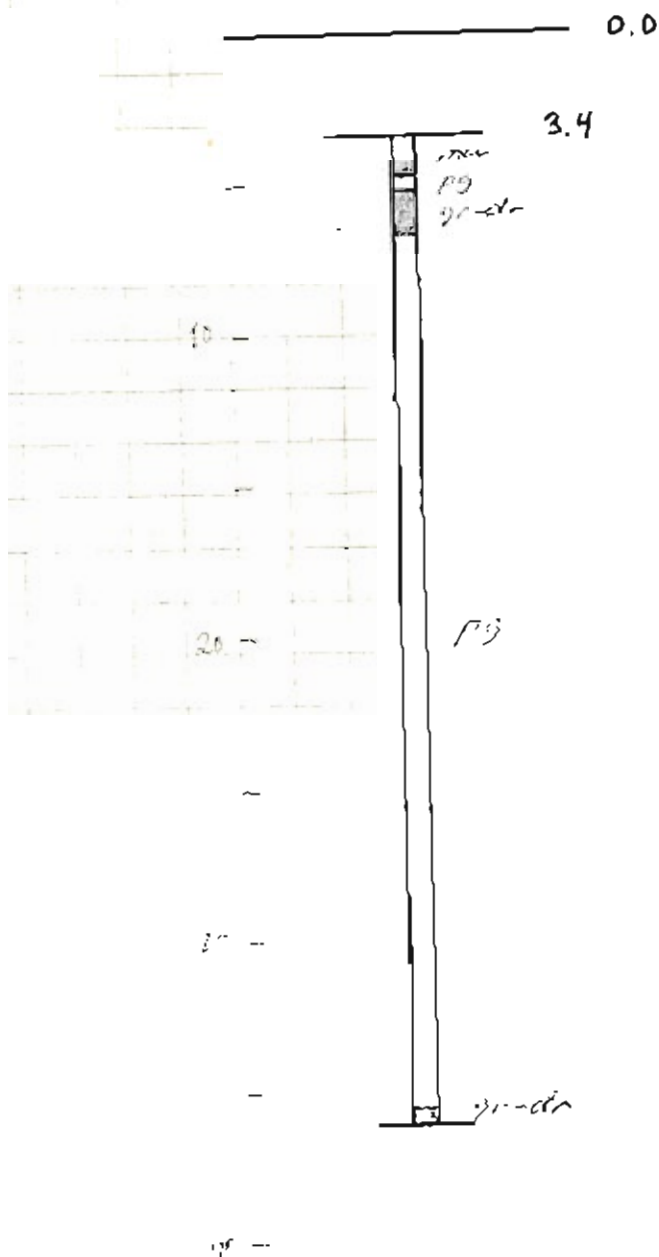

KAATIOLA
R 37

MAAKAIRAUS 1.20

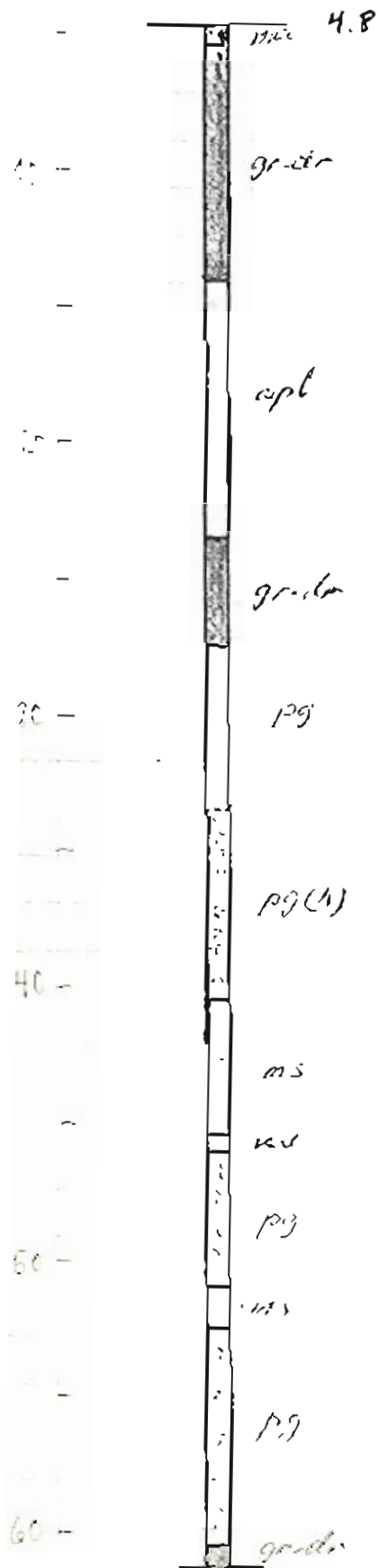
SYVYYS 14.96

MK: 1:250

KAATIALA
 R 45
 HAAKAIRAUUS 1.30
 SYVYYS 31.31
 MK: 1.250

0.0

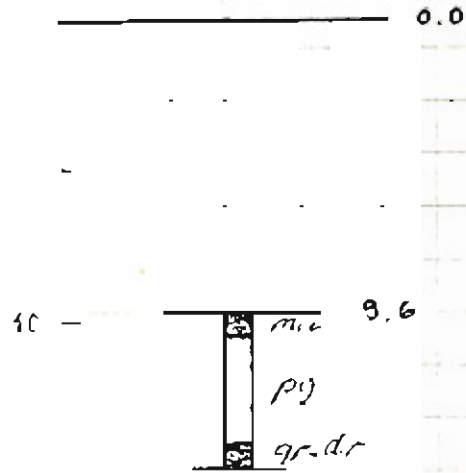
K A A T I A L A

R 49

MAAKAIRAUS 0.70

SYVYYS 55.75

MK: 1:250

KAATIALA

R 58

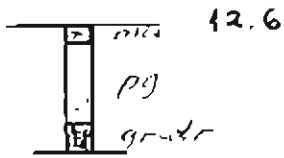
MAAKAIRAUS 0.85

SYVYYS 5.16 (-0.85)

MK: 1:250

0.0

40

20

KAATIOLA

R 59

MAAKAIRAUS 0.60

SYVYYS 4.26(-0.60)

MK: 1:250

i

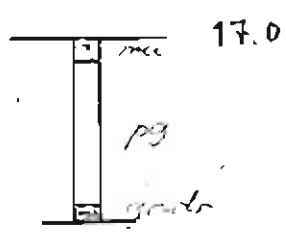
_____ 0.0

~

10 -

-

20 -

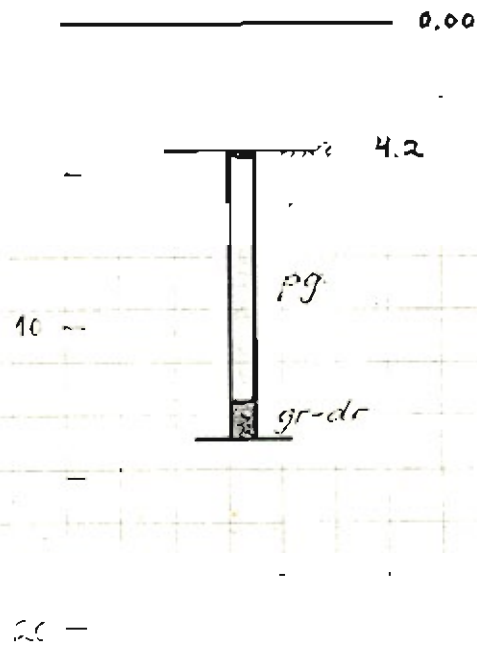
KAATIALA

R 60

MAAKAIRAUS 0.70

SYVYYS 6.14 (-0.70)

MK: 1:250

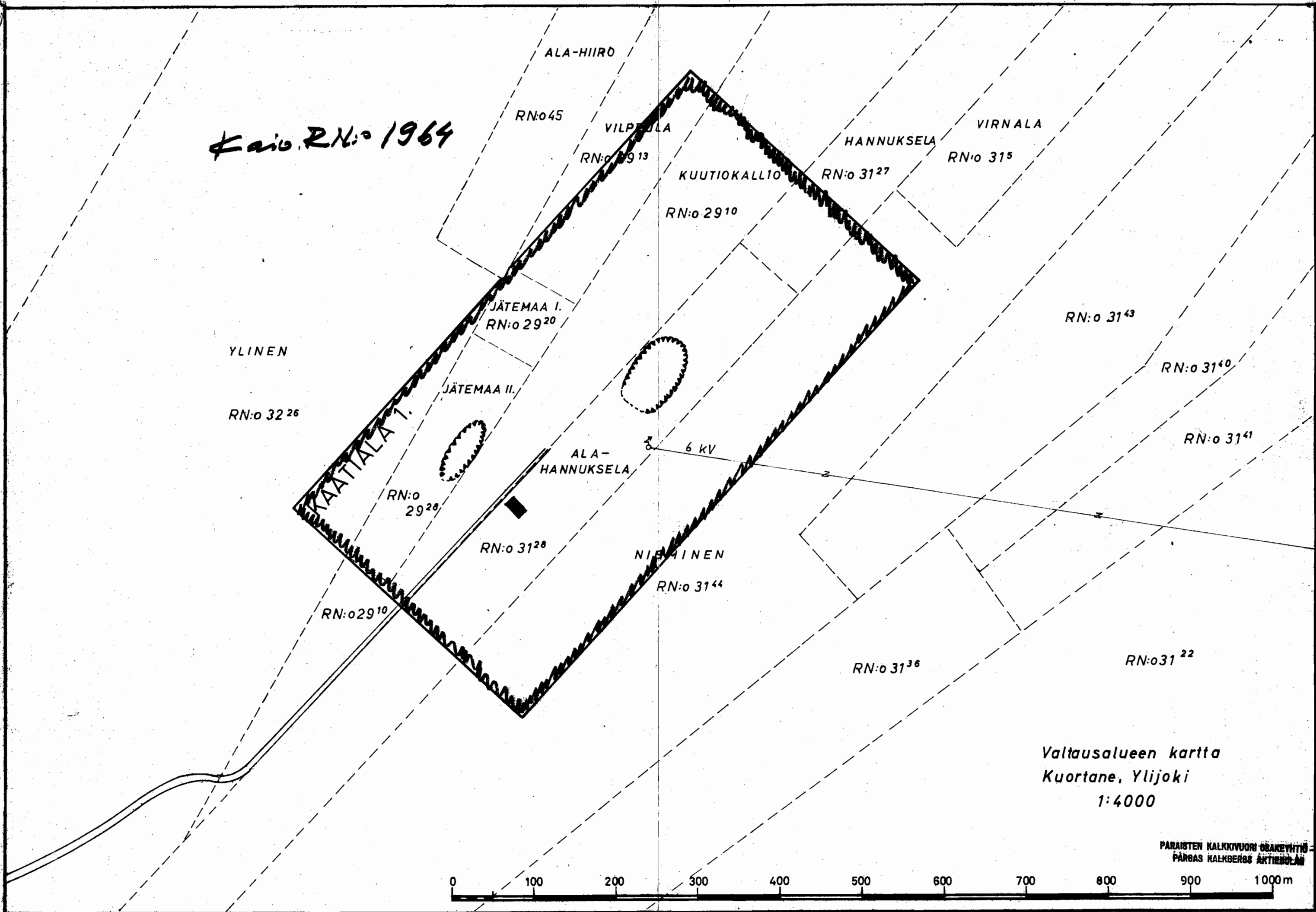

Värien selitys:

Pegmatiitti		Pj
Hyvä pegmatiitti		Pj (h)
Aplitti		apl
Sälpä		MS
Kvartsi		KV
Granodioriitti		gr-dr
Muskoviitti		mu
Maakairaus		ma

KAATIALA
 R 62
 MAAKAIRAUS 0.20
 SYVYYS 9.52 (-0.20)
 MK: 1:250

Kaiv. RN:o 1964

VALTAUSKIRJA

Kauppa- ja teollisuusministeriö on, nojautuen 17 päivänä syyskuuta 1965 annetun kaivoslain (503/65) ja 17 päivänä joulukuuta 1965 annetun kaivosasetuksen (663/65) säännöksiin, tänään tekemällään päätöksellä antanut tämän valtauskirjan, jonka nojalla valtaajalla on oikeus valtausalueella kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön siten kuin kaivoslain 3 luvussa valtausoikeudesta säädetään.

Valtaajan nimi, ammatti ja kotipaikka:

Paraisten Kalkkivuori Osakeyhtiö - Pargas Kalkbergs Aktiebolag, Parainen

Lääni, kunta, kylä ja tila, jossa valtausalue on tai, milloin on kysymys tilaan kuulumattomasta alueesta, vastaavat tiedot sekä kunkin tilan ja tilaan kuulumattoman alueen kohdalta erikseen valtausalueeseen sisältyvän osan pinta-ala:

Vaasan lääni, Kuortaneen kunta, Ylijoen kylä:

Kuutiokallio RN:o 29 ¹⁰	6,29 ha
Vilppula RN:o 29 ¹³	2,10 "
Jätömaa I RN:o 29 ²⁰	0,84 "
Jätömaa II RN:o 29 ²⁸	2,37 "
Hannuksela RN:o 31 ²⁷	1,07 "
Ala-Hannuksela RN:o 31 ²⁸	5,82 "
Nieminen RN:o 31 ⁴⁴	7,30 "
Ylinen RN:o 32 ²⁶	1,66 "

Valtausalueen suuruus: 27,45 ha

Valtausalueen sijainti ja rajat: Valtausalueen sijainti ja rajat ilmenevät valtaushakemukseen liitetystä kartasta, josta valokuva on tämän valtauskirjan liitteenä.

Valtausalueen nimi: **Kaatiola 1**

Kaivoskivennäiset, joita hakija otaksuu alueella olevan: **maasälpä**

Kaivospiirin määräämistä on haettava kirjallisesti kauppa- ja teollisuusministeriöltä viimeistään **25.4.1972.**

Leimavero ~~30%~~ 55.-

KTM N:o 110 / 460 / 67

Valtauskirja

Paraisten Kalkkivuori Osakeyhtiö - Pargas Kalkbergs Aktiebolag

KTM
 28.12.1971
adv 112, 113, 67

— Kauppa- ja teollisuusministeriö
 Kaivostoimisto
 Aleksanterinkatu 3 D
 00170 HELSINKI 17.

Res. fin. KTM:ssä *18, 19* *72*

VIITTEET	Käsittelijä	Edellinen no/päiväys	Päiväys
Teidän			
Meidän	Fil.maist. R. Boström		27.12.1971

res. fin. ja teoll.
 Viitaten kaivoslain 18 §:ään luovumme täten valtausoikeudestamme valtausalueeseen Kaatiala 1, kaivosrekisterinumero 1964/1, Vaasan läänin Kuortaneen kunnan Ylijoen kylässä.

Tulemme vuoden kuluessa luopumispäivämäärästä toimittamaan kauppa- ja teollisuusministeriölle kaivoslain 19 §:n edellyttämät asiakirjat.

Kunnioittaen
 pp PARAISTEN KALKKI OY-PARGAS KALK AB

Juho Kluicet